

Stockholm den 11 november 2024

R-2024/2113

Till Justitiedepartementet

Ju2024/02057

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 14 oktober 2024 beretts tillfälle att avge yttrande över promemorian Kompletterande förslag till betänkandet En effektivare kontaktförbudslagstiftning – ett utökat skydd för utsatta personer (SOU 2024:13).

Sammanfattning

Advokatsamfundet, som hänvisar till tidigare synpunkter avseende förslagen i det underliggande betänkandet,¹ har i vissa delar ingen erinran mot förslagen i den kompletterande promemorian, men vill särskilt framhålla följande kritiska synpunkter.

Det konstateras initialt att Advokatsamfundets synpunkter utgår från en övergripande proportionalitets- och effektivitetsbedömning, där en rättvis avvägning mellan skyddsbehov och rättigheterna för både skyddspersonen och förbudspersonen måste tillgodoses.

Förslagen som presenteras i promemorian är generellt för långtgående och tar inte tillräcklig hänsyn till bestämmelserna i 2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen där det framgår att var och en gentemot det allmänna är skyddad mot betydande intrång i

¹ Se Advokatsamfundets remissyttrande den 26 juni 2024 över betänkandet En effektivare kontaktförbudslagstiftning – ett utökat skydd för utsatta personer (SOU 2024:13).



den personliga integriteten när det sker utan samtycke och innebär övervakning eller kartläggning av den enskildes personliga förhållanden.

Synpunkter

Större geografiska områden för utvidgade kontaktförbud

Advokatsamfundet avstyrker promemorians förslag om att även utvidgade kontaktförbud bör kunna omfatta större geografiska områden. Advokatsamfundet anser att den tidigare utredningens förslag om större områden för särskilt utvidgade kontaktförbud är tillräckligt. Utvidgade kontaktförbud tar framför allt sikte på situationer där förbudspersonen utan godtagbara skäl uppehåller sig nära exempelvis skyddspersonens bostad eller arbetsplats. Sådant beteende, som normalt inte innebär överträdelse av ett ordinärt kontaktförbud, utgör ett integritetsintrång för skyddspersonen, och ett utvidgat kontaktförbud är tillräckligt för att hantera dessa situationer. Om förbudspersonen bryter mot det utvidgade kontaktförbudet finns möjligheten till särskilt utvidgat kontaktförbud som fyller en ytterligare funktion och det krävs följaktligen inte en generell utökning av geografiska områden. En generell utvidgning av geografiska områden för kontaktförbud skulle vara ett oproportionerligt intrång i förbudspersonens rörelsefrihet, särskilt då det redan finns möjlighet till större områden för särskilt utvidgade kontaktförbud. Den nu gällande ordningen med att först besluta om ett ordinärt kontaktförbud, eller ett utvidgat kontaktförbud om det ordinära inte är tillräckligt, och slutligen ett särskilt utvidgat kontaktförbud för större områden vid behov, är proportionerlig i relation till respekten för förbudspersonens rättigheter.

Uppgifter om den övervakades position vid elektronisk övervakning

Advokatsamfundet har tidigare framhållit vikten av att den elektroniska övervakningsutrustningen måste fungera tillfredställande för att vara effektiv, vilket förefaller kräva ett fullständigt byte av befintlig utrustning. Dessutom betonar Advokatsamfundet fortsatt vikten av att skydda förbudspersonens data och instämmer i utredningens ursprungliga rekommendation att inte utöka polisens befogenheter att registrera positioner. Samma synpunkter gäller elektronisk övervakning vid preventiva vistelseförbud. Problem med att kontrollera efterlevnad och falsklarm bör hanteras med fungerande övervakningsutrustning, snarare än med mer ingripande lagstiftning. Detta gäller även om förbudspersonen manipulerar eller skadar utrustningen som ett led i att trakassera skyddspersonen. Syftet med elektronisk övervakning är rimligen att



säkerställa att kontaktförbudet följs, och en väl fungerande teknisk utrustning bör lösa de i promemorian adresserade problemen.

Att utöka registreringen av positionsuppgifter medför ett betydande intrång i förbudspersonens personliga integritet. Att utan samtycke spara data för att övervaka och kartlägga hur den enskilde förbudspersonen rör sig är, enligt Advokatsamfundet, en alltför långtgående kränkning av 2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen för att vara godtagbar i ett demokratiskt samhälle. Det är inte heller proportionerligt med hänsyn till det intresse som åtgärden avser att skydda.

Brottskatalogen för olaga förföljelse

Advokatsamfundet har ingen erinran mot förslaget om att det tydliggörs att anstiftan av och medhjälp till brott kan ingå i brottet olaga förföljelse.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Mia Edwall Insulander